

### NOVE ORGULJE U ŽUPI KRISTA KRALJA U ZAGREBU

Nastojanjem župnika vlč. g. Alojzija Žlebečića i ss. Dominikanki i velikom požrtvovnošću župljana nedavno su za ovu župu nabavljene nove elektronske orgulje »Cantate« (Model C) poznate tvrtke orgulja AHLBORN. Izborom karakterističnih registara, bojom tona i zvukovnošću ove se orgulje prilično približavaju klasičnim orguljama sa sviralama, te se na njima mogu izvoditi klasična orguljska djela kao i liturgijske skladbe, što očito pokazuje sama dispozicija ovih orgulja:

| <i>I. Manual:</i> | <i>II. Manual:</i> | <i>Pedal:</i> |
|-------------------|--------------------|---------------|
| Prinzipal 8'      | Schwegel 8'        | Subbass 16'   |
| Gedecktlöte 8'    | Hohflöte 8'        | Oktavbass 8'  |
| Prinzipal 4'      | Rohrflöte 4'       | Basflöte 8'   |
| Zartflöte 4'      | Prinzipal 2'       | Choralbass 4' |
| Waldflöte 2'      | Terz 13/5'         | Clarine 4'    |
| Mixtur 4f.        | Quinte 11/3'       | Koppel I/P    |
| Trompete 8'       | Regal 8'           | Koppel II/P   |
| Koppel II/I       | Tremulant          |               |

Osim toga orgulje imaju i nekoliko pomagala za sviranje: Schweller (papučicu za dinamiku), regulator za zvučnike i dvije čvrste kombinacije (Organo pleno i Tutti).

Orgulje je u okviru proslave 50. jubileja svoga svećeništva svećano blagoslovio uzoriti gospodin Franjo kardinal Šeper koji je u subotu 6. rujna o. g. služio sv. misu u crkvi ove župe kojom je upravljao tri godine (1951.—1954.). U svom nagovoru on je neposredno prije blagoslova novih orgulja izrekao ove misli: »... Čemu orgulje? Draga braćo i sestre, mi smo kao stvorovi Božji dužni slaviti Boga našega Stvoritelja, Boga našega Otkupitelja, Boga našega prijatelja. Mi smo dužni Njega hvaliti i slaviti zbog Njegove veličine, zbog Njegove slave i zbog svih dobročinstava koje čini ljudskom rodu. I mi Njega slavimo molitvom, pjesmom, ali i glazbom. Već je u Starom zavjetu Gospodin odredio da Sinovi Izraelovi pjesmom i glazbom slave slavu Imena Gospodnjega. A orgulje su najprikladniji i najsavršeniji instrumenat baš za crkvenu glazbu. Zadnje vrijeme se više puta čuje u crkvi kojekakve instrumente koji su više određeni za druge svrhe, a orgulje su, kroz stoljeća se to već pokazalo, najprikladniji instrumenat za crkvenu glazbu. ... One mogu svirati na različite načine, različitim bojama pa i (ljudskog) glasa. One mogu imitirati i violinu i čelo i trublju i flautu i ljudski glas. Zato je to najdostojniji instrumenat za slavu Božju. I neka te orgulje ovdje pjevaju slavu Božju, neka pomažu da i vjernici pjesmom slave Boga.«

Za vrijeme svečanosti je župski mješoviti pjevački zbor pod stručnim i sigurnim ravnanjem prof. s. Slavke Sente uz promjenljive dijelove mise i nekoliko prigodnih moteta zanosno i složno izveo *II. Staroslavensku misu* A. Vidakovića. Na novim orguljama je svirao prof. Anđelko Klobučar. I ovom prilikom treba pohvaliti i izraziti iskrenu zahvalnost pjevačkom zboru Krista Kralja koji se već dugi niz godina, usprkos mnogostrukim i specifičnim teškoćama, uvijek rado okuplja u svojoj rodnoj župi, kako bi svojim zdušnim pjevanjem sudjelovao u liturgijskim slavljinama i uzveličavao slavu Božju.

Lj. GALETIĆ

Grad Vukovar leži na desnoj obali tog opjevanog »plavog Dunava« ali za Vukovarce često »crnog«, kada mu je potapljavao ulice i rušio kuće — i na maloj rijeci Vuki, koja ga svojim tokom, prije utoka u Dunav dijeli na dva dijela: na desnoj strani zvani »Stari Vukovar« koji je u Srijemu i »Novi Vukovar« u Slavoniji.

Dobio je ime po rijeci Vuki, no to ime više puta je mijenjao, sve dok mu Mađari nisu dodali svoj »var« (varoš — grad), te je do danas ostao Vukovar. Za vrijeme Rimljana bio je on tvrđava, a zvali su ga *Cornacum*.

Od vojvode Kolomana 1231. god. dobiva Vukovar povelju s izvjesnim povlasticama, koju je potvrdio i njegov brat kralj Bela IV. 1244 g.

1380. god. bio je župan sa sjedištem u Vukovaru glasoviti ban Ivaniš Horvat.

Mijenjao je Vukovar kako ime — tako i gospodare, jer su ga kupovala, a i dobivala za zasluge nekađnja vlastela, sve do 1. kolovoza 1526. godine, uoči Mohačke bitke, kada je pao u ruke Turcima, sve do 1687. punih 161 godinu. Na svom povlačenju Turci su ga zapalili, pa su 1688. u Vukovaru bile svega 44 kuće, dok je 1572. imao 306 kuća.

Nedaleko Vukovara nalazi se selo Sotin. U njemu je prije dolaska Turaka bio franjevački samostan, koji su isti zapalili, a svećenici iz samostana (porijeklom iz Bosne) povukli su se u šume i močvare oko današnjeg sela Laze, gdje su podigli crkvicu sv. Elizabete odakle su duhovnom hranom obskbljivali svoje vjernike za cijelo vrijeme turskog gospodstva u Slavoniji i Srijemu.

Po izgonu Turaka iz Vukovara 1687. g. preselili su se franjevci iz lazanskih šuma u Vukovar i već 1688. spominje se župnik u Vukovaru o. Josip Matijević. Za prvu nuždu podigoše franjevci crkvicu podno starog vukovarskog grada (u glavnoj ulici podno samostana). U početku nisu imali stalnu rezidenciju, već je bila podvrgnuta bačkom samostanu sve do 1704., kada je samostan u Baču razoren i spaljen od pobunjenih mađarskih hordi pod vodstvom Franje Rákocyja. Gvardijan u Baču o. Antun Oršić uspio je spasiti srebrninu i druge dragocjenosti i prenio ih u Ilok, Petrovaradin, Šaregrad i Vukovar, kamo se i sam preselio. Za smještaj tih stvari nije u Vukovaru bilo mjesta, pa je o. Oršić na brzinu dao napraviti nekoliko prostorija i što od drveta. Crkvice je bila podaleko od rezidencije, što je bilo vrlo nezgodno, pa su odlučili sagraditi novu crkvu na čast sv. Filipa i Jakoba i novi stan. 1723. bački gvardijan, Vukovarac o. Antun Balić odrekao se svakog prvenstva nad vukovarskim prezidentom o. Markom Dragojevićem i odonda je vukovarski samostan postao neovisan od bačkog.

Iste godine 24. VI. postavljen je kamen temeljac današnje crkve, koja je 16. XI. 1732. blagoslovljena, a 1738. posvećena crkva i zvona 5. X. 1773. položen je kamen temeljac sadašnjem tornju, jer je stari, podignut 1745., bio jako nagnut prema crkvi.

U crkvi bila su tri oltara: sv. Filipa i Jakoba, Zalosne Gospe, sv. Antuna Padovanskog i Božji Grob, dok je Put križa prekupljen od bivšeg beogradskog samostana. Tijekom kasnijih godina podignuti su ostali oltari.

1751. postao je franjevačkim provincijalom Vukovarac o. Josip Janković i on 1753. zamoli tadašnjeg Sv. oca papu Benedikta IV. za ostatke tijela jednog sveca, i tako je 24. VI. 1754. donešeno uz veliko slavlje tijelo sv. Bone i postavljeno na oltar sv. Josipa gdje leži već više od dvije stotine godina.